

Hibridbúza vetésnorma - a kevesebb gyakran több

Mennyire csökkenthető hibridbúza esetén a vetési norma és milyen az ennek megfelelő, gazdaságilag is optimális állománykezelési stratégia?

Ahhoz, hogy a lehető legalaposabb ajánlásokat lehessen megtenni, a Saaten-Union e jlesztőcsapata technológiai kísérleteket végez az optimális vetéssűrűség megállapítására.

Ezek a kísérletek számos európai országban arra irányulnak, hogy legalább négy különböző vetéssűrűség (75 és 175 mag/m² között) alkalmazásával minden egyes [hibridnél](#) meghatározzák a gazdasági szempontból is optimális állománysűrűséget. A kísérletek több éven keresztül folynak azért, hogy az évjáráthatásokat minimalizálni lehessen, és hogy a hibridek eltérő feltételek mellett vizsgálzassanak.

A ritkán vetett hibridek jobban képesek kompenzálni

Hogy lehet, hogy a hibridek csökkentett vetéssűrűség esetén is képesek nagyobb terméshozamot biztosítani, mint a normál fajták?

- Jobb bokrosodás

Kísérleteinkben a hibrideket 150 mag/m², a normál fajtákat 250 mag/m² sűrűséggel vetettük el. A vetéssűrűség kivételével azonos feltételek mellett a ritkábban vetett hibridek jobb bokrosodásuknak köszönhetően a hagyományos fajták négyzetméterre eső kalászsűrűségét megközelítik.

- Magasabb fertilitás

Egy másik olyan tulajdonság, amely hozzájárul a hibridek jó kompenzációs képességéhez, a nagyfokú kalászfertilitásuk. A kísérletekben ez azt eredményezte, hogy a hibridek kalásonkénti magszáma nagyobb, mint a sűrűbben vetett hagyományos fajtáké.

- Nagyobb ezermagtömeg

Az ezermagtömeg vonatkozásában is képesek a hibridek kompenzálni a kisebb vetéssűrűséget, amint azt a kísérletek is igazolják. A 10 kísérleti helyen elvégzett bonitálások során az ezermagtömegük átlagosan 3,1 grammal haladta meg a hagyományos fajtákét. Magasabb kompenzációs képességük miatt - aminek a magasabb vitalitást eredményező heterozishatás az oka - a hibridek termésoptimuma a hagyományos fajtáknál jelentősen alacsonyabb állománysűrűség mellett érhető el. Ennek azonban feltétele a megfelelő állománykezelés, amely néhány ponton különbözik a hagyományos fajtáknál megszokottól.

Ajánlott a 2-3 cm-es vetésmélység és fontos az egyenletes tőtáv.

Mire érdemes figyelni a hibridbúzáknak vetésénél?

- Elővetemény/vetési idő:
az elővetemény akkor megfelelő, ha utána biztosítható a korai vetés és az optimális talaj-előkészítés. A betakarításból visszamaradt szármagmaradványokat figyelembe kell venni: amennyiben az elővetemény sok növényi részt hagy vissza, az akadályozhatja a hibridbúza kezdeti jó fejlődését. Megkésett vetés esetén a vetéssűrűséget hibridtől függően akár 15-30%-kal is emelni kell.

- Talajművelés:
a talajművelésnek a megfelelő vetéstechnikával együtt biztosítani kell a homogén vetést és az egyenletes tőtávot. A vetés ne legyen 2-3 cm-nél mélyebb, mert az akadályozza a későbbi bokrosodást. Ajánlott precíziós vetőgép használata, amely jó mélységtartást és egyenletes tőtávot biztosít.
- Kerülni kell a növényveszteségeket:
a kis vetéssűrűségeknél valamennyi egyed optimális fejlődése fontos, a növényveszteségeket ezért minden esetben kerüljük. A kártevők, gyomnövények és árvakelés fejlődését gondosan ellenőrizni kell, különösen a tetvek és kabócák megjelenését, amelyek a törpeségvírus terjesztői. A hibridbúza termesztésénél minden esetben mérlegeljük a gazdaságossági szempontokat.
- Minden hibridhez a megfelelő vetésnormát

A [hibridbúzákat](#) nagyfokú vitalitása és a hibridek speciális termesztéstechnológiája a vetéssűrűség jelentős csökkentését teszi lehetővé. Ez nemcsak lehetőség, de a jövedelmezőségi szempontok miatt szükséges is!

Ha a feltételek ideálisak, a gazdaságossági optimum nem lehet 150 mag/m² fölött. A vetéssűrűségtől, az alkalmazott technológiától és a piaci ártól függően a hibridbúzáknak legalább 3-5 mázsával nagyobb termést kell hoznia hektáronként, hogy a termelés többletköltségei megtérüljenek.

A vetésnorma további csökkentésével ennél kisebb többletermés mellett is nyereséges lehet, a gazdaságilag optimális vetéssűrűség hibridspecifikus. Minden egyes hibrid esetében meg kell határozni a vetéssűrűség optimumát, amelynél egyrészt magas termés realizálható, másrészt viszont a többletráfordítás a lehető legalacsonyabb szinten tartható.

A nettó terméshozam az a hozam, amelyből levonjuk a vetőmag többletköltségét (átszámítva mázsára). A kísérletekben eltérő hibridtípusokat azonosítottunk: egyrészt vannak olyan hibridek, amelyek nettó termésoptimuma nagyon alacsony vetéssűrűség esetén érhető el, ezeknél a vetéssűrűség további növelése – bár csak mérsékelten – csökkenő nettó hozamot eredményez.

Más hibridek esetében a nettó hozam optimuma magasabb vetésnorma mellett érhető el. Ezeknél a vetéssűrűség növelése az optimumon felül a nettó hozam erős visszaesését okozza. Optimális termőhelyi és időjárási feltételek esetén a 175 mag/m² vetéssűrűség általában túl magas és a hibridbúza jövedelmezőségét csökkenti.

Eltekintve a nehéz körülmények között végzett kései vetéstől az ilyen nagy vetéssűrűségek ritkán jövedelmezőek.

Összefoglalva

- A hibridbúzákat vetésnormájának csökkentése nemcsak lehetséges, hanem gazdasági szempontból szükséges is.
- Ahhoz, hogy magas terméshozamokat realizálhassunk, a termesztéstechnológiát és a hibridek agronómiai tulajdonságait figyelembe kell venni, ide értve a megfelelő tápanyagellátást is.
- Ily módon lehetőség van arra, hogy a kivetendő magmennyiséget jelentősen csökkentjük, kihasználva a hibridbúza kiemelkedő teljesítőképességét és stressztűrő képességét.

Forrás: Saaten Union Hungária Kft.